

Υποβολή σχολίων, προτάσεων και παρατηρήσεων των Μελών του ΣΕΚΠΥ σχετικά με τη νομοθετική πρωτοβουλία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, υπό τον τίτλο: «Ίδρυση Ελληνικού Κέντρου Αμυντικής Καινοτομίας, εκσυγχρονισμός θεσμικού πλαισίου των Ανωτάτων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, σύσταση Κοινού Σώματος Πληροφορικής στις Ένοπλες Δυνάμεις και λοιπές διατάξεις»

Στο πλαίσιο της έναρξης της Δημόσιας ηλεκτρονικής διαβούλευσης για τη νομοθετική πρωτοβουλία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, υπό τον τίτλο: «Ίδρυση Ελληνικού Κέντρου Αμυντικής Καινοτομίας, εκσυγχρονισμός θεσμικού πλαισίου των Ανωτάτων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, σύσταση Κοινού Σώματος Πληροφορικής στις Ένοπλες Δυνάμεις και λοιπές διατάξεις», ο Σύνδεσμος Ελλήνων Κατασκευαστών Αμυντικού Υλικού (ΣΕΚΠΥ) υπέβαλε το σύνολο των ακόλουθων σχολίων, προτάσεων και παρατηρήσεων των μελών του.

1. Γενικές Παρατηρήσεις

Το σχέδιο νόμου και ειδικά η ίδρυση του Ελληνικού Κέντρου Αμυντικής Καινοτομίας (ΕΛ.ΚΑ.Κ.) είναι σίγουρα μία κίνηση προς τη σωστή κατεύθυνση με στόχο να ωθήσει την καινοτομία στο χώρο της άμυνας και όχι μόνο.

Η επιλεγθείσα περίοδος διαβούλευσης (Μεγάλη Εβδομάδα, εβδομάδα Πάσχα και Πρωτομαγιά) δεν διευκόλυνε τη δυνατότητα συμβολής των μελών, καθώς λόγω της εορταστικής περιόδου, τα ενδιαφερόμενα μέρη κωλύονται να συμμετάσχουν ενεργά στη διαβούλευση του προτεινόμενου σχεδίου νόμου λαμβάνοντας υπόψη τη σπουδαιότητα αυτού.

Εντούτοις, σε γενικές γραμμές, ο ΣΕΚΠΥ χαιρετίζει επί της αρχής την πρωτοβουλία για το ΕΛ.ΚΑ.Κ., η οποία έρχεται να καλύψει κενά και δυσλειτουργίες ετών, τουλάχιστον στον τομέα κεντρικής κατεύθυνσης σχεδίασης και υλοποίησης ολοκληρωμένων λύσεων προς κάλυψη των αναγκών των Ενόπλων Δυνάμεων με εθνικά προγράμματα, καθότι σε ευρωπαϊκό επίπεδο υπάρχουν ήδη επιτυχημένες πρωτοβουλίες, έργα και αποτελέσματα. Ωστόσο, εκ μέρους της Εγχώριας Αμυντικής Βιομηχανίας υφίστανται ορισμένες ανησυχίες και επιφυλάξεις, όπως αυτές διατυπώνονται παρακάτω.

Με κατάλληλες τροποποιήσεις, ο νόμος μπορεί να αποτελέσει σημαντικό υπόβαθρο ανάπτυξης με πολλαπλά οφέλη τόσο για την Ελληνική Αμυντική Βιομηχανία και τις εταιρείες που ασχολούνται με την έρευνα όσο και για τις Ένοπλες Δυνάμεις.

Εκπροσωπώντας πέραν των διακοσίων εταιρειών μελών και ειδικότερα πέραν των σαράντα οντοτήτων με σημαντική εμπειρία τόσο σε Ευρωπαϊκά προγράμματα έρευνας και ανάπτυξης όσο και σε Εθνικά από τη θέση του συντονιστή αλλά και ως μέλη κοινοπραξιών Ευρωπαϊκών εταιρειών του χώρου της άμυνας και ερευνητικών & πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, διατυπώνουμε τα σχόλιά μας με θετική προσεγγίση επί του σχεδίου νόμου.

Παρακαλούμε λάβετε υπόψη σας ότι οι οντότητες αυτές με τη συμμετοχή τους στα ΔΟΠΕΑΣ έχουν άμεσα βιώσει και υλοποιήσει τη διαδικασία των προσκλήσεων/έργων του EDF, τόσο με την υποβολή των προτάσεων και τον αγώνα

για ένταξη σε κοινοπραξία όσο και την υλοποίηση και παράδοση καινοτόμων λύσεων.

Επίσης κατά τη σύνταξη του νομοσχεδίου δεν υπήρξε η δυνατότητα υποβολής προτάσεων εκ μέρους της Αμυντικής Βιομηχανίας καθώς και εταιρειών μελών που συμμετέχουν ενεργά τα τελευταία 8 χρόνια στα ΔΟΠΕΑΣ, κατα την σύνταξη του σχεδίου νόμου.

Το προσχέδιο χαρακτηρίζεται αρχικά από απουσία ορισμών τόσο επιστημονικών όσο και τεχνικών όρων, προβλέψεων καθηκόντων και προσόντων θέσεων, γεγονός που θα διευκόλυνε την καλύτερη κατανόηση των άρθρων και την αποφυγή παρανοήσεων.

Ιδιαίτερη ανησυχία γεννάται σχετικά με την ευθύνη διαχείρισης προγραμμάτων και τη ταυτόχρονη δυνατότητα υλοποίησης / συμμετοχής στην υλοποίηση προγραμμάτων (άμεσα ή μέσω θυγατρικών), μία τακτική η οποία ενέχει σίγουρα κίνδυνο «conflict of interest».

Ειδικότερα, σε θεωρητική βάση, τα δύο μπορούν να είναι συμβατά, με την έννοια ότι μπορεί το ΕΛ.ΚΑ.Κ. σε μία περίπτωση να λειτουργεί ως διαχειριστής (π.χ. σε εθνικό επίπεδο) και σε μία άλλη, ξεχωριστή, ως φορέας υλοποίησης (π.χ. για ευρωπαϊκά προγράμματα).

Για να λειτουργήσει, όμως, αυτό θα πρέπει να υπάρχει ξεκάθαρη πρόνοια στο νομοσχέδιο, ώστε :

α) το ΕΛ.ΚΑ.Κ να μπορεί να είναι φορέας υλοποίησης, μόνο όταν δεν είναι διαχειριστής (και αντιστρόφως) και

β) θυγατρικές ή εταιρείες στις οποίες συμμετέχει το ΕΛ.ΚΑ.Κ. να μην είναι επιλέξιμες σε προγράμματα, τα οποία το ίδιο διαχειρίζεται.

Γενικά, ο Σύνδεσμος θεωρεί ότι το ΕΛ.ΚΑ.Κ. θα πρέπει να έχει μία ξεκάθαρη αποστολή, είτε συντονισμός / διαχείριση είτε υλοποίηση.

Το να προσπαθήσει να κάνει ταυτόχρονα και τα δύο όχι μόνο θα σημαίνει μεγαλύτερη οργανωτική σύγχυση και νομική / κανονιστική πολυπλοκότητα, αλλά και μεγαλύτερες ανάγκες (στελέχωση, χρηματοδότηση, δεξιότητες, κ.λ.π.), χωρίς ιδιαίτερη προστιθέμενη αξία.

Για το Σύνδεσμο, το πιο λογικό είναι να μην υλοποιεί το ίδιο το ΕΛ.ΚΑ.Κ. (ούτε η DARPA δεν κάνει η ίδια υλοποίηση) και, αν διατηρήσει τη δυνατότητα να ιδρύει ή να συμμετέχει σε άλλες εταιρίες (όχι απαραίτητα η καλύτερη ιδέα), τότε αυτές να μην είναι επιλέξιμες σε έργα που διαχειρίζεται.

Επιπρόσθετα, η δυνατότητα απευθείας ανάθεσης υλοποίησης προγραμμάτων R&D σε ΑΣΕΙ θα μπορούσε να είναι προβληματική σε περιπτώσεις, όπου η βιομηχανία θα είχε τη δυνατότητα να προσφέρει καλύτερα αποτελέσματα σε εύλογο χρόνο και κόστος.

Αναφορικά με την 'τιμολόγηση υπηρεσιών', αρχικά, η έννοια της 'μεσολάβησης' στο Άρθρο 9.1(αβ) δεν είναι ξεκάθαρη. Είναι η «μεσολάβηση» ταυτόσημη με την «αξιολόγηση, διαχείριση και υλοποίηση» χρηματοδοτικών προγραμμάτων;

Δευτερευόντως, η τιμολόγηση υποτίθεται ότι είναι διαχειριστική αμοιβή για παροχή υπηρεσιών.

Για να έχει αυτή η πολιτική όμως λογική (και νομιμότητα), και να συμβαδίζει με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, θα πρέπει οι υπηρεσίες αυτές, αφενός να πληρώνονται από τους φορείς οι οποίοι επωφελούνται, και αφετέρου να μην είναι υποχρεωτικές (τουλάχιστον για ιδιωτικούς φορείς).

Συνεπώς, όταν η υπηρεσία ωφελεί το κράτος (π.χ. διαχείριση συμβάσεων προμηθειών), τότε η διαχειριστική αμοιβή θα πρέπει να επιβαρύνει το κράτος.

Αντίστοιχα, το σχετικό 2.5% δε μπορεί να αφαιρείται από τη χρηματοδότηση του ανάδοχου φορέα, εκτός αν ο φορέας εθελοντικά ζήτησε τις υπηρεσίες του ΕΛ.ΚΑ.Κ.

Μάλιστα, στην περίπτωση του EDF, τα Μέλη του Συνδέσμου δεν βλέπουν καμία ανάγκη για διαχείριση αυτών από το ΕΛ.ΚΑ.Κ.

Επίσης, η υποχρεωτική τιμολόγηση 2.5% θα σήμαινε είτε επιβάρυνση (όχι πάντα βιώσιμη) για τον ανάδοχο φορέα είτε αύξηση του κόστους και συνεπώς μείωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής συμμετοχής, καθώς συμμετοχές από άλλες χώρες δεν θα έχουν αντίστοιχο μειονέκτημα, χωρίς κάποιο προφανές όφελος.

Τέλος αναφορικά με τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου (ΔΣ) του ΕΛ.ΚΑ.Κ, αν έχουμε κατανοήσει ορθά το σχετικό χωρίο, δεν υπάρχει πρόβλεψη για το ενδεχόμενο οποιασδήποτε σχέσης (προσωπικής, μη-επαγγελματικής, επαγγελματικής, κ.λ.π) μεταξύ μελών ΔΣ και ατόμων που συμμετέχουν σε πιθανούς αναδόχους (π.χ., γονέας μέλος του ΔΣ ΕΛ.ΚΑ.Κ, παιδί εργαζόμενος σε πιθανό ανάδοχο).

Επίσης δεν υπάρχει πρόβλεψη για το σύνολο των δραστηριοτήτων (ΔΟΠΕΑΣ, προμήθειες, ερευνητικά έργα, κ.λ.π) αποφυγής διπλής συμμετοχής προσώπων που είναι ταυτόχρονα μέλη αφενός ΑΣΕΙ ή Ερευνητικών Κέντρων ή Πανεπιστημίων και αφετέρου εταίροι (απευθείας ή με εκπρόσωπο ή με συγγενή) εταιρειών πάσης μορφής.

Όσον αφορά στην οργάνωση του ΕΛΚΑΚ, συνοπτικά, δεν περιλαμβάνεται ανάλυση και περιγραφή της οργανωτικής δομής του ΕΛ.ΚΑ.Κ, που να αναδεικνύεται τόσο ο κομβικός του ρόλος, όσο και οι συνέργειες με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

Εφόσον ο ρόλος του, με βάση τις προθέσεις του νομοθέτη, προορίζεται να είναι θεσμικός ο βασικός κορμός και η κύρια δομή πρέπει να συμπεριληφθεί στον νόμο και να μην αφηθεί να ενταχθεί στο καταστατικό λειτουργίας, το οποίο αλλάζει.

Ταυτόχρονα, δεν παρέχονται επαρκείς πληροφορίες για την διάρθρωση του Κέντρου, την στελέχωση του και το κόστος λειτουργίας του.

Ένα καλό παράδειγμα είναι οι αντίστοιχες προβλέψεις για την σύσταση Προεδρίας της Κυβέρνησης «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης.» (ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4622 Τεύχος Α' 133/07.08.2019). Παράλληλα, δεν αναφέρονται σχέδια, στρατηγικές και εργαλεία, που είναι προαπαιτούμενα, για την υποστήριξη του έργου και την επιτυχημένη δράση του ΕΛ.ΚΑ.Κ.

Τέλος δεν έχουν ληφθεί υπόψη στη σύσταση και λειτουργία του ΕΛΚΑΚ οι νέες οδηγίες, κατευθύνσεις και κανονισμοί της Ε.Ε. που αφορούν στα :

General Data Protection Regulation (GDPR), Gender Equality Plan (GEP), Critical Entities Resilience Directive (CER), Network and Information Security Directive (NIS2), Digital Operational Resilience Act (DORA), Artificial Intelligence Act, Data Act, and Data Governance.

Οι προαναφερθείσες οδηγίες και κανονισμοί διέπουν σε μεγάλο βαθμό τις σχέσεις των εταίρων των κοινοπραξιών τόσο στη συμμετοχή σε κοινοπραξίες (με την έννοια της εφαρμογής τους) όσο και στην υποβολή και υλοποίηση ερευνητικών έργων.

2. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

Άρθρο 3 | Στο παρόν άρθρο που αφορά στη σύσταση Ελληνικού Κέντρου Αμυντικής Καινοτομίας περιλαμβάνονται τα ακόλουθα εδάφια:

1. Συστήνεται ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Ελληνικό Κέντρο Αμυντικής Καινοτομίας» και τον διακριτικό τίτλο «ΕΛΚΑΚ ΑΕ», που εποπτεύεται από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας.
2. Το Ελληνικό Κέντρο Αμυντικής Καινοτομίας λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος, κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας και διέπεται από τις ρυθμίσεις του παρόντος σε θέματα οργάνωσης, λειτουργίας, διοίκησης, κρατικής εποπτείας και προσωπικού και από τον ν. 4548/2018 (Α' 104) περί ανωνύμων εταιρειών.
3. Άμεσες θυγατρικές του Ελληνικού Κέντρου Αμυντικής Καινοτομίας είναι οι εταιρείες επί των οποίων ασκεί άμεσα ή έμμεσα αποφασιστική επιρροή υπό την έννοια της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 3429/2005 (Α' 314). Οι θυγατρικές του Ελληνικού Κέντρου Αμυντικής Καινοτομίας υπάγονται στις ίδιες διατάξεις που εφαρμόζονται για το Ελληνικό Κέντρο Αμυντικής Καινοτομίας.
4. Το Ελληνικό Κέντρο Αμυντικής Καινοτομίας αποκτά νομική προσωπικότητα με την καταχώριση του καταστατικού του στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο.

Η σύσταση του ΕΛΚΑΚ ως Ανώνυμη Εταιρεία (ν.4548/2018) βάσει των κανόνων της ιδιωτικής οικονομίας που εποπτεύεται από το Υπουργείο Άμυνας αλλά δεν ανήκει στο Υπουργείο καθώς και η δυνατότητα του να έχει το ίδιο θυγατρικές εταιρείες σε συνδυασμό με το σκοπό του (όπως στη συνέχεια σχόλια επί του Άρθρου 4) μπορούν να οδηγήσουν σε φαινόμενα αθέμιτου ανταγωνισμού και/ή σύγκρουσης συμφερόντων.

Σύμφωνα με τις αναφορές [1-26] στο τέλος του κειμένου, αντίστοιχα Κέντρα Αμυντικής Έρευνας και Καινοτομίας άλλων χωρών όπως σε ΗΠΑ, Γαλλία, Αγγλία, Ισραήλ φαίνεται να ανήκουν και να εποπτεύονται από το Δημόσιο.

Άρθρο 4.1α | Στο Άρθρο 4.1α του σκοπού αναφέρεται ότι το ΕΛ.Κ.Α.Κ. ΑΕ παρακολουθεί και συντονίζει τα διακρατικά προγράμματα, συμπεριλαμβανομένων των Διακρατικών Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Ερευνητικής και Αναπτυξιακής Συνεργασίας του άρθρου 75 του ν. 3978/2011 (Α' 137), για λογαριασμό του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

Το ελληνικό Δημόσιο εκπροσωπείται στα προγράμματα αυτά από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας και την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

Σαν αρμόδια υπηρεσία του ΥΠΕΘΑ στην περίπτωση αυτή νοείται το ΕΛ.Κ.Α.Κ. ή άλλη;

Στη δεύτερη περίπτωση ο Νόμος θα πρέπει να προβλέπει ποια θα είναι η διοικητική και επιχειρησιακή σχέση του ΕΛ.Κ.Α.Κ. με την υπηρεσία αυτή. Θεωρούμε ότι θα ήταν αποτελεσματικότερο η εκπροσώπηση αυτή να είναι ενταγμένη στη δομή Διοίκησης του ΕΛ.Κ.Α.Κ.

Άρθρο 4.1.β, 4.1.ε, 4.1.ι |

Δεδομένου ότι το ΕΛ.Κ.Α.Κ. ΑΕ, λαμβάνοντας υπόψη ότι θα εποπτεύεται από το ΥΠΕΘΑ, η αναφορά στο σκοπό του Κέντρου της υλοποίησης πρωτοβουλιών και ανάπτυξης καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών που αφορούν αντικείμενα συναφή μεν αλλά αρμοδιότητας άλλων Υπουργείων και Οργανισμών υπερβαίνει τα όρια του Υπουργείου.

Θα πρέπει δε να ληφθεί υπόψη πως ήδη άλλα Υπουργεία έχουν αναπτύξει ανάλογα Κέντρα όπως η Αστυνομία το ΚΕΜΕΑ (Ιδρυτικός Νόμος ΚΕΜΕΑ – 3387/2005 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 του Νόμου 3938/2011, Προεδρικό Διάταγμα για τις Ευρωπαϊκές Υποδομές Ζωτικής Σημασίας – ΠΔ39/2011), το ΠΣ και η Πολιτική Προστασία (Νόμος 4662/2020: Με τα άρθρα 37-52 υπερκαλύπτει και επικαλύπτει πολλά από τα αναφερόμενα στους σκοπούς του ΕΛ.Κ.Α.Κ.).

Ενδεχομένως με σύμφωνη γνώμη και συνεργασία των συναρμόδιων Υπουργείων το ΕΛ.Κ.Α.Κ. θα μπορούσε να εστιάσει πέρα από Έρευνα και Καινοτομία σε αμυντικά συστήματα, και σε τεχνολογίες και συστήματα διττής χρήσης, κάτι το οποίο θα πρέπει να είναι απόλυτα εμφανές στο Σχέδιο Νόμου.

Οι σχετικές παράγραφοι του άρθρου στα οποία αναφέρεται το σχόλιο είναι:

α. Παράγραφος β) Η ανάληψη και η υλοποίηση πρωτοβουλιών για την καλλιέργεια εγχώριου οικοσυστήματος ανάπτυξης καινοτόμων τεχνολογιών, προϊόντων, διαδικασιών ή εφαρμογών οι οποίες επιτρέπουν την αξιοποίησή τους στον τομέα της άμυνας και ασφάλειας και για μη στρατιωτικούς σκοπούς, ιδίως αυτών του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής, της Ελληνικής Αστυνομίας και του Πυροσβεστικού Σώματος και εν γένει της πολιτικής προστασίας.

β. Παράγραφος ε) Η υποστήριξη των νεοφυών και καινοτόμων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας και της ασφάλειας, καθώς και της πολιτικής προστασίας, των ερευνητικών κέντρων και των αμυντικών βιομηχανιών σε όλον τον κύκλο της ανάπτυξης των προϊόντων, των υπηρεσιών και των ερευνητικών

τους προγραμμάτων, καθώς και η διασύνδεσή τους με τις Ένοπλες Δυνάμεις, τα Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, το Λιμενικό Σώμα – Ελληνική Ακτοφυλακή, την Ελληνική Αστυνομία, το Πυροσβεστικό Σώμα αλλά και μεταξύ τους.

γ. Παράγραφος ι) Η ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών στον τομέα της άμυνας και ασφάλειας και της πολιτικής προστασίας και η επακόλουθη προμήθειά τους για τις ανάγκες των Ενόπλων Δυνάμεων, του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής, της Ελληνικής Αστυνομίας και του Πυροσβεστικού Σώματος, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν τις συμφωνημένες ιδιότητες και τα επίπεδα επιδόσεων.

Άρθρο 4.δ |

Η επιτάχυνση της ανάπτυξης και της υιοθέτησης νέων τεχνολογιών από τις Ένοπλες Δυνάμεις και η υποβολή εισηγήσεων για τη διαμόρφωση του Ειδικού Στρατηγικού Σχεδιασμού Προγραμμάτων Έρευνας και Ανάπτυξης του άρθρου 8.

Απαιτείται επαναδιατύπωση της παραγράφου και του άρθρου 8. Αλλοίμονο αν οι Ένοπλες Δυνάμεις εξαρτώνται από τις εισηγήσεις το ΕΛ.ΚΑ.Κ. για τη διαμόρφωση του Ειδικού Στρατηγικού Σχεδιασμού Προγραμμάτων Έρευνας και Ανάπτυξης.

Η αρμοδιότητα αυτή ανήκει στον νέο Κλάδο του ΓΕΕΘΑ. Τα στελέχη του ΕΛ.ΚΑ.Κ. δεν θα έχουν την εμπειρία και την ικανότητα να “βλέπουν” το μέλλον των επιχειρησιακών αναγκών μετά από με 10-15 έτη και συνεπώς των απαιτούμενων νέων τεχνολογιών ικανοποίησης αυτών.

Άρθρο 4.ε |

Η υποστήριξη των νεοφυών και καινοτόμων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας και της ασφάλειας, καθώς και της πολιτικής προστασίας...

Το νομοσχέδιο θα πρέπει να καθορίσει:

- Τι περιλαμβάνει η “υποστήριξη”
- Τα κριτήρια με βάση τα οποία μια επιχείρηση θα εμπίπτει στην ανωτέρω κατηγορία
- Ποια υπηρεσία θα ελέγχει και θα αποφασίζει τον χαρακτηρισμό αυτόν
- Την σύσταση σχετικού Μητρώου των επιχειρήσεων αυτών που θα τηρείται στο ΥΠΕΘΑ. Δεν είναι δυνατόν μια επιχείρηση να αυτοχαρακτηρίζεται ως «νεοφυής και καινοτόμος με δραστηριοποίηση στον τομέα της άμυνας και της ασφάλειας» και να συμμετέχει σε διαδικασίες ανάθεσης προγραμμάτων του ΕΛ.ΚΑ.Κ.

Άρθρο 4.ζ |

Η ίδρυση θυγατρικών εταιρειών με αντικείμενο την παραγωγή καινοτόμων τεχνολογικών προϊόντων, ειδικά στον τομέα των μη επανδρωμένων συστημάτων, με σκοπό τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη νέων τεχνολογικών προϊόντων και υπηρεσιών, τη μεταφορά τεχνολογίας και τεχνογνωσίας, την εκπόνηση σχεδίων και την κατασκευή πειραματικών πρωτοτύπων, την πιστοποίηση συστημάτων ...

Το όλο θέμα της ίδρυσης θυγατρικών από το ΕΛ.ΚΑ.Κ. και του αντικείμενου αυτών χρήζει επαναξιολόγησης και επαναδιατύπωσης καθόσον:

- Θεωρείται αθέμιτος ανταγωνισμός οι θυγατρικές του ΕΛ.ΚΑ.Κ να συμμετέχουν σε διαγωνιστικές διαδικασίες που προκηρύσσει και αξιολογεί η μητρική εταιρεία.
- Ο καθορισμός στον νόμο μιας κατηγορίας αμυντικών προϊόντων «μη επανδρωμένων συστημάτων» είναι φωτογραφική και θα οδηγήσει σε χρηματοδοτήσεις «προκατ» εταιρειών.
- Η «πιστοποίηση συστημάτων» πρέπει να γίνεται από ανεξάρτητα διαπιστευμένα εργαστήρια / εταιρείες και όχι από θυγατρικές του ΕΛ.ΚΑ.Κ., υπάρχει διεθνές ασυμβίβαστο.

Άρθρο 4.θ |

Η υλοποίηση προγραμμάτων έρευνας και ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας και της ασφάλειας, της πολιτικής προστασίας και σε προϊόντα διττής χρήσης.

Απαιτείται επαναδιατύπωση καθόσον το ΕΛ.ΚΑ.Κ. δεν υλοποιεί τα προγράμματα, αλλά τις διαδικασίες διακήρυξης, αξιολόγησης, συμβασιοποίησης, παρακολούθησης υλοποίησης της σύμβασης και πληρωμών.

Άρθρο 4.ι |

Η ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών στον τομέα της άμυνας και ασφάλειας και της πολιτικής προστασίας και η επακόλουθη προμήθειά τους για τις ανάγκες των Ενόπλων Δυνάμεων, του Λιμενικού Σώματος – Ελληνικής Ακτοφυλακής, της Ελληνικής Αστυνομίας και του Πυροσβεστικού Σώματος, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν τις συμφωνημένες ιδιότητες και τα επίπεδα επιδόσεων.

Η ανάπτυξη προϊόντων ή υπηρεσιών στον τομέα της άμυνας και ασφάλειας δεν αφορά σε νεοφυείς και καινοτόμους επιχειρήσεις, αλλά αποκλειστικά σε αμυντικές βιομηχανίες ενταγμένες στο Μητρώο της ΓΔΑΕΕ.

Το έργο ενός φορέα καινοτομίας (νεοφυείς εταιρείες, ΑΕΙ, ΑΣΕΙ, Ερευνητικά Κέντρα, κλπ) ολοκληρώνεται στη φάση TRL 4 – technology validated in lab / Πιστοποίησης της τεχνολογίας στο εργαστήριο και η συνέχεια του έργου από TRL 5 σε TRL 9 (μέχρι την πιστοποίηση στο επιχειρησιακό πεδίο) αναλαμβάνεται από την αμυντική βιομηχανία.

Το νομοσχέδιο φαίνεται ότι αγνοεί τον προαναφερθέντα διαχωρισμό, σύμφωνα με τον οποίο για να φθάσουμε σε Σύστημα που θα καλύψει μελλοντική επιχειρησιακή απαίτηση των ΕΔ, απαιτείται η ύπαρξη αξιόπιστης Ελληνικής αμυντικής βιομηχανίας που θα ολοκληρώσει το έργο, γεγονός που θα πρέπει να αποτελεί βασικό κριτήριο σχεδιασμού και έγκρισης ενός προγράμματος καινοτομίας.

Εκτός αν σχεδιάζεται να ανατίθεται η ανάπτυξη / πιστοποίηση/ προμήθεια σε βιομηχανίες του εξωτερικού.

Επίσης η αρμοδιότητα της “επακόλουθης προμήθειά τους για τις ανάγκες των Ενόπλων Δυνάμεων...”

Δια νόμου έχει ανατεθεί σε άλλες κατά περίπτωση Υπηρεσίες (στη ΓΔΑΕΕ για το ΥΠΕΘΑ) και δεν μπορεί να ανατεθεί στο ΕΛ.ΚΑ.Κ., εκτός αν το νομοσχέδιο προβλέψει την τροποποίηση των σχετικών διατάξεων.

Συνολικά για το άρθρο 4 1. (Σκοπός του Ελληνικού Κέντρου Αμυντικής Καινοτομίας) πρέπει να τονισθούν τα ακόλουθα:

1. «Η ίδρυση θυγατρικών εταιρειών με αντικείμενο την παραγωγή καινοτόμων τεχνολογικών προϊόντων, ειδικά στον τομέα των μη επανδρωμένων συστημάτων,...» της παρ. 1(ζ) αλλά και «Η υλοποίηση προγραμμάτων έρευνας και ανάπτυξης...» σύμφωνα με την παρ. 1(θ), «Η ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών...» σύμφωνα με την παρ. 1(ι), αλλά και οι παράγραφοι 1(ε), 1(στ), δημιουργούν θέματα σύγκρουσης συμφερόντων ή/και αθέμιτου ανταγωνισμού και θέτουν υπό αμφισβήτηση τη διαφάνεια των διαδικασιών και αποφάσεών του. Κατ’ επέκταση είναι προβληματικά τα αντίστοιχα σημεία της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου (ειδικά οι παράγραφοι 3(ε) και 3(στ)).
2. Γενικότερα, όπως βλέπουμε στα Κέντρα Αμυντικής Έρευνας και Καινοτομίας άλλων χωρών [1-24] όπως σε ΗΠΑ, Γαλλία, Αγγλία, Ισραήλ στόχο έχουν να βοηθήσουν την ανάπτυξη της καινοτομίας στον τομέα της Άμυνας, να παραχθούν τεχνολογίες και προϊόντα που μπορούν να γίνουν spin off εταιρείες, και το αντίστοιχο κέντρο θα τις βοηθήσει να εξελιχθούν και να τις ενώσει με το υπόλοιπο αμυντικό οικοσύστημα (VCs ή βιομηχανία) με στόχο το όφελος σε επίπεδο χώρας και Ενόπλων Δυνάμεων.

Η λογική το ίδιο το κέντρο να γίνει βιομηχανία που παράγει προϊόντα δεν ακολουθείται (υπάρχει δυσκολία στην ανάπτυξη προϊόντων όπως τα συστήματα μη επανδρωμένων συστημάτων που αναφέρονται, διαδικασίες ανάπτυξης αμυντικών προϊόντων, εμφανίζονται θέματα αθέμιτου ανταγωνισμού).

3. Χαρακτηριστικό το παράδειγμα από ARIA UK [παρακάτω στις αναφορές -11] όπου αναφέρεται:

ARIA: “In practice

We do not perform research internally that could be seen as competitive with prospective awardees.

We do not retain IP rights to the work we fund, nor do we take equity in resulting spinouts. That said, to promote inventor-led science startups and maximize the incentives for downstream scaling and growth:

We do require that non-profit award recipients give preference to inventors in licensing.

We limit the percentage of equity that non-profit award recipients and their affiliates can retain in spinouts resulting from ARIA-funded research.”

4. Αντίστοιχα άλλα κέντρα καινοτομίας για την Άμυνα όπως [3, 12, 23] δεν έχουν στόχο την παραγωγή πιστοποιημένων προϊόντων. Το Γαλλικό DIA αναφέρει στο [4] πως δεν μπορεί το ίδιο να κάνει προμήθεια στις Ένοπλες Δυνάμεις. Στόχος του είναι να βοηθήσει στην ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών και υποσυστημάτων που στη συνέχεια θα ενταχθούν στο αμυντικό οικοσύστημα και στην βιομηχανία.

Άρθρο 4.3α |

Στο πλαίσιο της αποστολής του, το Ελληνικό Κέντρο Αμυντικής Καινοτομίας: Αναλαμβάνει ως αναθέτουσα αρχή το σύνολο των αρμοδιοτήτων που αφορούν στην προκήρυξη, ανάθεση και εκτέλεση δημόσιων συμβάσεων με αντικείμενο την υλοποίηση προγραμμάτων έρευνας και ανάπτυξης και τον συντονισμό διακρατικών προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένων των Διακρατικών Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Ερευνητικής και Αναπτυξιακής Συνεργασίας, κατ' εντολή και για λογαριασμό του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και των Ενόπλων Δυνάμεων, του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, τα οποία είναι και ο τελικός αποδέκτης των προϊόντων των υλοποιούμενων προγραμμάτων.

Τα Διακρατικά Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ερευνητικής και Αναπτυξιακής Συνεργασίας, στα πλαίσια της ΕΕ, του ΝΑΤΟ, του ΕΔΑ, του OCCAR, άλλων διμερών ή πολυμερών διακρατικών Συμφωνιών, διέπονται από τους κανόνες που θεσπίζουν οι οργανισμοί ή τα συμμετέχοντα κράτη. Δεν μπορεί το νομοσχέδιο να αντικαθιστά τις αρμόδιες Υπηρεσίες των κρατικών Φορέων από ιδιωτική εταιρεία όπως ο ΕΛ.ΚΑ.Κ.

Θα ήταν σκόπιμο προς αποφυγή καθυστερήσεων υλοποίησης και διαύγειας να αναφερθεί:

α. ποια θα είναι η εφαρμοστέα νομοθεσία προμηθειών (Ν 4412 ή Ν 3978)

β. πως θα εφαρμόζεται η Υπουργική Απόφαση Αριθμ. Φ.040/65717/Σ.10830 «Κατάρτιση και υλοποίηση προγραμμάτων έρευνας και ανάπτυξης στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας»

γ. αν η αναφορά αυτή καλύπτει και τα υπόλοιπα Υπουργεία; Στην περίπτωση αυτή συμφωνούν τα συναρμόδια Υπουργεία να εντάξουν τις δημόσιες συμβάσεις και προμήθειές τους στο άρθρο αυτό; Επιπλέον συμφωνεί το ΥΠΕΘΑ αντίστοιχα να ενεργεί κατ' εντολή και για λογαριασμό του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, τα οποία είναι και ο τελικός αποδέκτης των προϊόντων των υλοποιούμενων προγραμμάτων; Ποιος είναι ο ρόλος των Επιτελικών Οικονομικών δομών του Ν. 4662/2020.

δ. Τι θα συμβεί με τα υφιστάμενα προγράμματα των άλλων Υπουργείων που είναι σε εξέλιξη;

Επίσης, θα ήταν σκόπιμο να αναφέρονται λεπτομερώς στο νομοσχέδιο οι διαδικασίες επιλογής του αναδόχου κάθε ερευνητικού/αναπτυξιακού έργου. Οι διαδικασίες αυτές, καλό θα ήταν να εμπλέκουν επιτροπές απαρτιζόμενες τόσο από στρατιωτικούς και ακαδημαϊκούς, όσο και από στελέχη επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα στην άμυνα.

Η θεσμοθέτηση των διαδικασιών αυτών μέσω του νομοσχεδίου και όχι μέσω μετέπειτα υπουργικών αποφάσεων, διασφαλίζει την εύρυθμη λειτουργία του ΕΛΚΑΚ σε βάθος χρόνου.

Άρθρο 4.3ζ-ε |

Αναφέρεται ότι το ΕΛ.Κ.Α.Κ διαχειρίζεται την περιουσία των ταμείων του άρθρου εικοστού όγδοου του καταστατικού του, ενώ στην παρ. 4.3 (ε) αναφέρεται η δυνατότητα του ΕΛ.Κ.Α.Κ. να ιδρύει θυγατρικές εταιρείες με αντικείμενο την παραγωγή καινοτόμων τεχνολογικών προϊόντων.

Σε συνδυασμό με την ανωτέρω διατύπωση της παρ. 4.3 (α), διαφαίνεται ύπαρξη ασυμβίβαστου σε περιπτώσεις υποβολής προτάσεων ανάπτυξης καινοτόμων προϊόντων από κοινοπραξίες στις οποίες δύνανται να συμμετέχουν ως δικαιούχοι θυγατρικές του ΕΛ.Κ.Α.Κ, ενώ παράλληλα το ΕΛ.Κ.Α.Κ λειτουργεί ως αναθέτουσα αρχή, έχοντας την αρμοδιότητα αξιολόγησης των προτάσεων και κατακύρωσης των έργων.

Θα πρέπει να τύχει δέουσας αξιολόγησης, το ενδεχόμενο ανάπτυξης ανταγωνιστικών δραστηριοτήτων από τις θυγατρικές του ΕΛ.Κ.Α.Κ σε σχέση με το υποστηριζόμενο οικοσύστημα νεοφυών και καινοτόμων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας και της ασφάλειας, καθώς και της πολιτικής προστασίας, των ερευνητικών κέντρων και των αμυντικών βιομηχανιών.

Άρθρο 5 | Μετοχικό κεφάλαιο

Μέτοχοι θα είναι το Ελληνικό Δημόσιο με ποσοστό 67% και η Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας ΑΕ, με ποσοστό 33%. Το συνδυασμένο ποσοστό της συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου στο ΕΛΚΑΚ, όπως εκπροσωπείται για την άσκηση των μετοχικών του δικαιωμάτων από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας ή τον νόμιμο εκπρόσωπό του, και οποιουδήποτε άλλου φορέα του οποίου την απόλυτη πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου κατέχει το Ελληνικό Δημόσιο, δεν δύναται να είναι κατώτερο του πενήντα ενός τοις εκατό (51%) επί του συνόλου των μετοχών του ΕΛΚΑΚ με δικαίωμα ψήφου.

Α. Με βάση τα παραπάνω ποσοστό 16% μπορεί να κατέχεται τελικά από άλλους τρίτους φορείς ή πρόσωπα που εάν δεν υπάρχουν κατάλληλες προϋποθέσεις γιατί θα μπορούσαν να δημιουργήσουν θέματα σύγκρουσης συμφερόντων και αθέμιτου ανταγωνισμού.

Β. Η παρουσία ως μετόχου του Υπερταμείου (Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας – ΕΕΣΥΠ), δημιουργεί ερωτήματα ως προς το λόγο συμμετοχής της σε «Οντότητα για την Αμυντική Καινοτομία» με βάση την μέχρι σήμερα δραστηριότητά του και το σκοπό του που είναι η διαχείριση του χαρτοφυλακίου του Ελληνικού

δημοσίου, η αξιοποίησή του και η εύρυθμη λειτουργία των νομικών προσώπων που ανήκουν σε αυτό.

Άρθρο 6 | Πόροι

Αναφορικά με τους πόρους της παρ. 2(β) κατά την οποία το ΕΛΚΑΚ θα μπορεί να χρηματοδοτείται μέσω του Ταμείου Ανάπτυξης Εθνικής Άμυνας, το οποίο με τη σειρά του θα μπορεί να χρηματοδοτείται μεταξύ άλλων και από χορηγήσεις και επενδύσεις από διεθνείς οργανισμούς, χορηγήσεις, δωρεές και λοιπές χρηματοδοτήσεις και επενδύσεις ερευνητικών κέντρων, φορέων του Δημοσίου, Οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών του ν. 4873/2021 (Α'248), κλαδικών φορέων και φυσικών και νομικών προσώπων του εσωτερικού και του εξωτερικού, θα πρέπει να εξασφαλιστεί ότι σε κάθε περίπτωση θα υπάρχουν ασφαλιστικές δικλίδες που θα αποτρέπουν τη μετέπειτα χρηματοδότηση αυτών των οντοτήτων από τον ΕΛΚΑΚ με τρόπο που θα προκαλεί αθέμιτο ανταγωνισμό.

Άρθρο 8 |

Στο άρθρο 8 του Μέρους Β' αναφέρεται ότι το ΕΛ.Κ.Α.Κ. εισηγείται τον Ειδικό Στρατηγικό Σχεδιασμό Προγραμμάτων Έρευνας και Ανάπτυξης, που αφορά τους τομείς Άμυνας, Ασφάλειας και Πολιτικής Προστασίας και εγκρίνεται από τον ΥΕΘΑ. Ειδικότερα στο άρθρο 8.1. αναφέρεται ότι:

«Με εισήγηση του Ελληνικού Κέντρου Αμυντικής Καινοτομίας, τα Γενικά Επιτελεία Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας καταρτίζουν ετησίως, υπό τον συντονισμό του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και με τη συμμετοχή της Γενικής Διεύθυνσης Αμυντικών Εξοπλισμών και Επενδύσεων, Ειδικό Στρατηγικό Σχεδιασμό Προγραμμάτων Έρευνας και Ανάπτυξης, με τον οποίο καθορίζονται οι γενικές κατευθύνσεις, οι τομείς ενδιαφέροντος, ο προτεινόμενος σχεδιασμός και η προτεραιότητα των προγραμμάτων για τα επόμενα τέσσερα (4) έτη, συμπεριλαμβάνοντας εισήγηση ως προς το εκτιμώμενο ύψος χρηματοδότησης, σύμφωνα με τις επιχειρησιακές ανάγκες των Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων και τις υφιστάμενες και τις εκτιμώμενες τεχνολογικές εξελίξεις.»

Στην επόμενη παράγραφο αναφέρεται:

«Ο Ειδικός Στρατηγικός Σχεδιασμός Προγραμμάτων Έρευνας και Ανάπτυξης αφορά τους τομείς της άμυνας, της ασφάλειας και της πολιτικής προστασίας, εγκρίνεται από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας και τροποποιείται εκτάκτως, όταν το επιβάλλουν λόγοι εθνικής ασφάλειας.»

Α. Η δυνατότητα που δίνεται στο ΕΛΚΑΚ να καθορίζει την προτεραιότητα των προγραμμάτων έρευνας και ανάπτυξης που εντάσσονται στο έργο του Ελληνικού Κέντρου Αμυντικής Καινοτομίας να καθορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου και σύμφωνα με τα κριτήρια και τις διαδικασίες που καθορίζονται στο καταστατικό του της παραγράφου 6, έρχεται σε αντίφαση με την παράγραφο 1 και τις προτεραιότητες όπως αυτές έχουν καθορισθεί στο Ειδικό Στρατηγικό Σχεδιασμό Προγραμμάτων Έρευνας και Ανάπτυξης.

Β. Κατά τον ίδιο τρόπο και η παράγραφος 3 όπου «Το Ελληνικό Κέντρο Αμυντικής Καινοτομίας εντάσσει σε προγραμματισμό υλοποίησης τα προγράμματα που περιλαμβάνονται στον Ειδικό Στρατηγικό Σχεδιασμό Προγραμμάτων Έρευνας και Ανάπτυξης, εκτός αν αιτιολογημένα το Διοικητικό Συμβούλιο αποφασίσει τη μη υλοποίηση κάποιου προγράμματος.» έρχεται σε αντίφαση με την παράγραφο 1 και τις προτεραιότητες όπως αυτές έχουν καθοριστεί στο Ειδικό Στρατηγικό Σχεδιασμό Προγραμμάτων Έρευνας και Ανάπτυξης.

Γ. Επιπροσθέτως και γενικότερα όσον αφορά στο άρθρο 8, διαπιστώνονται τα ακόλουθα:

α. Κατά την κατάρτιση του Ειδικού Στρατηγικού Σχεδιασμού Προγραμμάτων Έρευνας & Ανάπτυξης δεν φαίνεται να λαμβάνεται υπόψη η Εθνική Αμυντική Βιομηχανική Στρατηγική (ΕΑΒΣ).

Υπενθυμίζεται ότι η ΕΑΒΣ, στο πλαίσιο της εγκαθίδρυσης και διατήρησης μίας εγχώριας τεχνολογικής – βιομηχανικής βάσης, περιλαμβάνει και μέτρα που αφορούν σε έρευνα και ανάπτυξη, σε συγκεκριμένους στρατηγικούς τομείς άμυνας και ασφάλειας (Ν.3978/11, αρθ.3 & Ν.4782/21, αρθ.149).

β. Συναφώς προς την ανωτέρω παρατήρηση, το ΕΛΚΑΚ δεν φαίνεται να διασυνδέεται ή να συνεργάζεται θεσμικά με το Συμβούλιο Αμυντικής Έρευνας, Τεχνολογίας & Βιομηχανίας (ΣΑΕΤΒ), που εισηγείται δια της ΓΔΑΕΕ τις βασικές επιλογές, τόσο στον τομέα της αμυντικής έρευνας και τεχνολογίας, όσο και στον τομέα της αμυντικής βιομηχανίας, στο πλαίσιο της ΕΑΒΣ (Ν.4609/19, άρθ.33).

Στο πλαίσιο δε των αρμοδιοτήτων του ως γνωμοδοτικό όργανο του ΥΕΘΑ, το ΣΑΕΤΒ επιφορτίζεται με την υποβολή εισηγήσεων για την χάραξη της ερευνητικής και τεχνολογικής πολιτικής της Χώρας, τα μείζονα προγράμματα αμυντικής έρευνας και τεχνολογίας, τη συνεργασία με εθνικά και διεθνή ερευνητικά κέντρα, κλ.π.).

Επισημαίνεται ότι το ΣΑΕΤΒ ενσωματώνει στη σύνθεσή του, πέραν των εκπροσώπων των Γενικών Επιτελείων, και εκπροσώπους από όλους τους φορείς που εξ αντικειμένου διαθέτουν τεχνογνωσία και έχουν λόγο σε θέματα έρευνας και τεχνολογίας, όπως: Εγχώρια Αμυντική Βιομηχανία, ακαδημαϊκοί και ερευνητικοί φορείς, ΑΣΕΙ, Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας.

Συνεπώς δεν φαίνεται να υφίσταται εναρμόνιση και συνάφεια του τετραετούς προγραμματισμού έργων αμυντικής έρευνας & ανάπτυξης με την μεσο-μακροπρόθεσμη στρατηγική της Χώρας στον τομέα αυτό.

Δ. Δεν αναφέρεται με σαφήνεια πως μπορεί θεσμικά και διοικητικά το κείμενο αυτό να δεσμεύει και τα υπόλοιπα Υπουργεία, όπως τα Προστασίας Πολίτη, Ναυτιλίας και Κλιματικής Αλλαγής σε αυτή διαδικασία.

Άρθρο 9.3 |

Στο άρθρο 9 – παράγραφος 3. Πεδίο α) αναφέρεται ότι η ΓΔΑΕΕ συντονίζει την υλοποίηση και την παρακολούθηση διακρατικών προγραμμάτων,

συμπεριλαμβανομένων των Διακρατικών Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Ερευνητικής και Αναπτυξιακής Συνεργασίας, από το Ελληνικό Κέντρο Αμυντικής Καινοτομίας, καθώς και των εθνικών προγραμμάτων έρευνας και ανάπτυξης, στο πλαίσιο υλοποίησης της Εθνικής Αμυντικής Βιομηχανικής Στρατηγικής.

Το παραπάνω είναι σε αντίθεση με τα αναγραφόμενα στο άρθρο 4.1α, όπου αναφέρεται ότι αυτό αποτελεί τον κύριο σκοπό για την και αρμοδιότητα του ΕΛ.Κ.Α.Κ. Το σχόλιο έχει να κάνει με το γεγονός ότι δεν αναφέρεται στο Σχέδιο Νόμου η σχέση ΓΔΑΕΕ και ΕΛ.Κ.Α.Κ.

Άρθρο 11 | Διανοητική ιδιοκτησία

Α. Ο σκοπός για τον οποία μία εταιρία τεχνολογίας επενδύει πολύτιμους πόρους στην έρευνα και ανάπτυξη νέων τεχνολογιών και προϊόντων, είναι η αποκόμιση των πνευματικών δικαιωμάτων σε όσα αναπτύσσει. Η ιδιοκτησία και διαχείριση των δικαιωμάτων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας από το Ελληνικό Δημόσιο και η δυνητική παραχώρηση χρήσης τους για πελάτες στο εξωτερικό σύμφωνα με όρους που θα καθοριστούν στις μετέπειτα συμβάσεις απέχει πολύ από τους στόχους κάθε εταιρίας που επενδύει στην έρευνα και ανάπτυξη νέων τεχνολογιών.

Β. Προτείνουμε να υιοθετηθεί ο τρόπος που εφαρμόζει η Ευρωπαϊκή Κοινότητα στα προγράμματα EDF (European Defence Funds) στην ιδιοκτησία και χρήση των δικαιωμάτων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

Γ. Η μεταβίβαση πνευματικής ιδιοκτησίας σε οποιοδήποτε άλλο νομικό πρόσωπο πέραν της ίδιας της εταιρείας που τα αναπτύσσει ουσιαστικά θα δράσει ως αντικίνητρο για τη συμμετοχή της σε έργο έρευνας και ανάπτυξης.

Δ. Στόχος του ΕΛΚΑΚ πρέπει να είναι η προώθηση της καινοτομίας και όχι η εκμετάλλευση των δικαιωμάτων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας πρέπει να έχει το δικαίωμα χρήσης για αμυντικούς σκοπούς της χώρας [11, 25, 26].

Ε. Χαρακτηριστικό παράδειγμα από άλλα κέντρα καινοτομίας στην Ευρώπη:

“ARIA: We do not retain IP rights to the work we fund, nor do we take equity in resulting spinouts. That said, to promote inventor-led science startups and maximize the incentives for downstream scaling and growth:

- We do require that non-profit award recipients give preference to inventors in licensing.
- We limit the percentage of equity that non-profit award recipients and their affiliates can retain in spinouts resulting from ARIA-funded research.”

ΣΤ. Επίσης θα πρέπει:

α. να συνδυαστεί με τα αναφερόμενα στο Ν 3978 και ιδιαίτερα το άρθρο 73 παρ. 4.α) όπου τα πνευματικά δικαιώματα δεν ανήκουν εξ ολοκλήρου στην αναθέτουσα αρχή όπου η χρηματοδότηση δεν είναι εξ ολοκλήρου από την αναθέτουσα αρχή.

Επίσης θα πρέπει να προσδιοριστεί η έννοια των δικαιωμάτων επί του τελικού προϊόντος που θα προκύψει από τις υπηρεσίες που θα χρηματοδοτηθούν από την Αναθέτουσα αρχή (foreground). σε σχέση με την προϋπάρχουσα τεχνολογία η οποία θα χρησιμοποιηθεί στο πλαίσιο της παροχής των υπηρεσιών (background) και θα πρέπει να ενσωματωθεί στο νέο προϊόν που θα δημιουργηθεί, η οποία θα πρέπει να εξακολουθεί να ανήκει στο δημιουργό του.

β. για να αυξηθεί η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα σε τέτοια έργα και να προωθηθούν τα αποτελέσματα της ελληνικής έρευνας εκτός Ελλάδος, είναι απαραίτητο να επανεξεταστεί το περιγραφόμενο πλαίσιο ώστε να παρέχει περισσότερα κίνητρα για τις ιδιωτικές επενδύσεις και να διευκολύνει τη διαχείριση της διανοητικής ιδιοκτησίας σε διεθνές επίπεδο. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την αύξηση της διαφάνειας στις διαδικασίες παραχώρησης δικαιωμάτων και τη δημιουργία κινήτρων για την εμπορική εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων της έρευνας σε διεθνές επίπεδο.

γ. πρέπει επομένως να τύχει λεπτομερούς και ενδελεχούς ανάλυσης καθώς μπορεί να προκαλέσει ανησυχίες ή αμφιβολίες σχετικά με τα κίνητρα για συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα σε τέτοια έργα και την προώθηση των αποτελεσμάτων της ελληνικής έρευνας εκτός Ελλάδος και να οδηγήσει σε απαξίωση του όλου εγχειρήματος με την μη συμμετοχή αξιόλογων επιχειρήσεων και τη δημιουργία μη εμπορικά εκμεταλλεύσιμων αποτελεσμάτων.

3. Παρατηρήσεις επι του Καταστατικού

Άρθρο 5ιδ |

Στο άρθρο 5 του καταστατικού στο πεδίο ιδ) αναφέρεται ότι το ΕΛ.Κ.Α.Κ. ΑΣ εκτελεί την αξιολόγηση, διαχείριση και υλοποίηση χρηματοδοτικών προγραμμάτων της αμυντικής βιομηχανίας, τα οποία χρηματοδοτούνται από τον τακτικό προϋπολογισμό ή συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή άλλα ευρωπαϊκά και διεθνή προγράμματα, εφόσον τα έργα και προγράμματα αυτά αφορούν σε θέματα έρευνας και καινοτομίας στον τομέα της άμυνας και ασφάλειας ή της πολιτικής προστασίας.

Δεν διευκρινίζεται με ποιο τρόπο συμμετέχει το ΕΛ.Κ.Α.Κ. (ή η ΓΔΑΕΕ) στην αξιολόγηση «..άλλων ευρωπαϊκών και διεθνών προγραμμάτων» που συγχρηματοδοτούνται από άλλους χρηματοδοτικούς φορείς (Ε.Ε. ..) . Εννοείται βάσει προέγκρισης; Ειδικότερα το σχόλιο αναφέρεται λόγω της συμπερίληψης έργων πολιτικής προστασίας.

Άρθρο 9.1 |

Στο άρθρο 9 του καταστατικού και αναφορικά με το σημείο της τιμολόγησης υπηρεσιών του ΕΛ.Κ.Α.Κ. σε ποσοστό 2,5% ...

Υποθέτουμε αλλά δεν διευκρινίζεται ότι αφορά τα προγράμματα που προκηρύσσει το ΕΛ.Κ.Α.Κ.. Στην ενδεχόμενη περίπτωση που αναφέρεται σε έργα τα οποία συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και συμμετέχουν ελληνικοί φορείς θα πρέπει:

Α. Θα πρέπει να εξεταστεί το κατά πόσο είναι εφικτό η χρηματοδότηση του ΕΛΚΑΚ να γίνεται σύμφωνα με την παρ. 1(α) διότι η τιμολόγηση του 2,5% επί του ποσού των χρηματοδοτήσεων που λαμβάνουν οι επιλεγέντες φορείς από τα ταμεία που διαχειρίζεται το Ελληνικό Κέντρο Αμυντικής Καινοτομίας για την υλοποίηση προγραμμάτων έρευνας και ανάπτυξης ή επί όλων των συμβάσεων έρευνας και ανάπτυξης για τις οποίες μεσολάβησε το Ελληνικό Κέντρο Αμυντικής Καινοτομίας ή επί όλων των συμβάσεων προμήθειας τεχνολογικών προϊόντων και παροχής τεχνολογικών λύσεων στην περίπτωση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων όπως το EDF δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη.

Β. Είναι ασαφές το κατά πόσο το ανωτέρω ποσοστό θα εφαρμόζεται στο ποσό που χρηματοδοτεί η Ελλάδα για τις Ελληνικές Οντότητες στο έργο ή θα εφαρμόζεται και επί του ποσού που χρηματοδοτείται και από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Γ. Επίσης, δεν είναι σαφές εάν θα αφορά όλους τους συμμετέχοντες στο έργο (Ελληνικές και μη οντότητες). Ειδικά για συμμετέχοντες εκτός Ελλάδος είναι πρακτικά αδύνατον να ισχύει.

Δ. Δεν είναι σαφές εάν θα αφορά μόνο έργα που συντονίζονται από την Ελλάδα ή θα αφορά και έργα που η Ελλάδα έχει απλή συμμετοχή.

Ε. Να διευκρινιστεί τι αντιπροσωπεύει το ποσοστό του 2,5% (απλά την λήψη ενημέρωσης ή ποιες συγκεκριμένες υπηρεσίες). Επιπλέον το ποσοστό αυτό είναι επι του συνόλου του έργου όπου συμμετέχουν και χρηματοδοτούνται από άλλη πηγή χρηματοδότησης (εκτός ΕΛ.Κ.Α.Κ.) Ελληνικοί, Ευρωπαϊκοί και Διεθνείς φορείς;

ΣΤ. Σε σχέση με το παραπάνω θα πρέπει να εξεταστεί η συμβατότητα του Σχεδίου Νόμου με την Ευρωπαϊκή νομοθεσία που διέπει τη σχετική δραστηριότητα, και να αναμορφωθεί αντίστοιχα το σχετικό Άρθρο (9)

Ζ. Να διευκρινιστεί εάν η διαμεσολάβηση του ΕΛ.Κ.Α.Κ. ΑΕ έχει αποκλειστικό χαρακτήρα για τη συμμετοχή ή μη ελληνικών φορέων σε διεθνείς ερευνητικές κοινοπραξίες στα εν λόγω προγράμματα/έργα.

Η. Επισημαίνεται ότι τα ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά εργαλεία για ερευνητικά έργα επιδοτούν κόστος ερευνητικής διαδικασίας (αποζημίωση εργατοωρών προσωπικού, αγορά υλικών, κλ.π.) και μάλιστα με συγκεκριμένους και αυστηρούς κανόνες επιλεξιμότητας. Στις επιδοτήσεις αυτές δεν περιλαμβάνεται κέρδος των συμμετεχουσών οντοτήτων (αυτή είναι η συνήθης πρακτική σε όλα τα ερευνητικά έργα, ανεξαρτήτως πηγής χρηματοδότησης). Επομένως δεν είναι προφανής η πηγή προέλευσης του ποσοστού 2,5% για την διαχειριστική αμοιβή του ΕΛ.ΚΑ.Κ.

Άρθρο 23.1 |

Στο άρθρο 23 του καταστατικού αναφέρεται η διαδικασία αξιολόγησης προτάσεων έρευνα και ανάπτυξης.

Η Υπουργική Απόφαση Αριθμ. Φ.040/65717/Σ.10830 «Κατάρτιση και υλοποίηση προγραμμάτων έρευνας και ανάπτυξης στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας

από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας» που προσδιορίζει λεπτομερώς την διαδικασία αξιολόγησης αυτών των προτάσεων καταργείται ή σε αυτήν αναφέρεται το άρθρο;

Σε κάθε περίπτωση θα είναι χρήσιμο το συγκεκριμένο άρθρο του σχεδίου Νόμου να συμπεριλάβει βασικά στοιχεία όπως:

- περιγραφή κριτηρίων αξιολόγησης για διασαφήνιση των προσδοκιών
- σαφέστερη διατύπωση αρμοδιοτήτων Διοικητικού Συμβουλίου και επιτροπής αξιολόγησης
- αναφορά σε αντιφάσεις ή ασάφειες και πώς αντιμετωπίζονται και
- διευκρίνιση διαδικασίας ενημέρωσης των Γενικών Επιτελείων και της Γενικής Διεύθυνσης Αμυντικών Εξοπλισμών και Επενδύσεων.

4. Επίλογος

Ο Σύνδεσμος Ελλήνων Κατασκευαστών Αμυντικού Υλικού (ΣΕΚΠΥ) θέτει εαυτόν στη διάθεση των αρμόδιων αρχών προσβλέποντας στο βέλτιστο συντονισμό της Πολιτείας και της Αμυντικής Βιομηχανίας προς όφελος των Ενόπλων Δυνάμεων, της Εθνικής Οικονομίας και της Αμυντικής Βιομηχανίας.